

Slovo k povzbuzení na sobotu 17. dubna 2021, na sobotu po 2. neděli velikonoční
Biblická čtení: Sk 6,1-7; Ž 33; Jan 6,16-21

Milé sestry, milí bratři,

dovolte opět dvě krátké poznámky k oběma dnešním biblickým čtením; jednu delší ke čtení prvnímu, druhou kratičkou k evangeliu.

Ve čtení ze Skutků apoštolů máme dnes před sebou svědectví o volbě prvních jáhnů. Je to událost, která se stala konstitutivní pro ustanovení a biblické zakotvení jáhenství jakožto stupně svátosti svěcení, svátosti předávané vkládáním rukou apoštolů a jejich nástupců, jakožto svěcení těch, kteří „nejsou svěceni ke kněžství, ale ke službě“ (jak praví jedna z definic jáhenství). To ostatně dnešní úryvek krásně ilustruje: Sedm mužů je vyvoleno, aby nejprve pomáhali apoštolům při každodenním rozdělování hmotných prostředků chudým k jejich živobytí. Skutečnost, že záhy budou pomáhat i při hlásání evangelia a budou křtít (vzpomeňme třeba na působení jáhna Filipa, jak nám o něm svědčí samy Skutky), ustanoví druhý, pastorační a svátostný rozměr jejich služby v církvi jakožto apoštolských pomocníků.

Jáhni jsou tak svátostně ustanoveni bytostně ke službě; nejprve ke službě «u stolu», tedy k rozdělování charitativní pomoci, a pak i k pomoci ve zvěstování evangelia a ke službě svátostné (křestní); obojí by měli jáhni vykonávat a vykonávají dodnes, proto v církvi jsou. Krásně to vyjadřuje i (české) slovo „jáhen“, které je (přes církevní latinu) odvozené od řeckého *diakonos* znamenajícího právě „služebník“.

Specificky se tedy tato charakteristika vztahuje na jáhenskou službu. Ale připomíná nám, že celý náš křesťanský život by měl mít charakter služby; jednak Bohu a jednak lidem, zvláště v tom, co jim může nějak pomoci ke spáse a k dobrému a šťastnému životu. Mentalita služebníka, „mentalita jáhenská“ by tak měla být vlastní nejen svěceným jáhnům, ale i kněžím a biskupům (ostatně i oni, dříve než byli vysvěceni na kněze a biskupy, se stali nejprve jáhny) a vlastně všem křesťanům.

Kéž by tomu tak bylo; nejen v teoretických úvahách, ale především v (naši) životní praxi...

Zůstaňme ale ještě na chvíli u prvních jáhnů a zkusme jejich vlastnosti číst tedy i v obecnějším smyslu; nejen jako předpokladů k vyvolení za jáhny ale například i jako jakýchsi charakteristik skutečné služebnosti Bohu a lidem, a to dokonce nejen v církvi.

Vybraní jáhnové mají mít «dobrou pověst» a mají být «plní Ducha a moudrosti», Štěpán je dokonce «mužem plným víry a Ducha svatého». Svou (dobrou) pověst pochopitelně neovlivníme docela, je to s ní složitější. Nicméně i pověst, jakou máme u svých blízkých, může být nějakým pravdivým zrcadlem, jací jsme, zejména pokud by nebyla příliš dobrá: Pokud nám totiž lidé kolem nás nezávisle na sobě něco vyčítají, je to určitě hodné zamyšlení, zazpytování svědomí, zda v tom či onom vlastně nemají pravdu. Zejména pokud nám ukazují, že v našem jednání je právě málo služebnosti, že si spíše necháváme druhými sloužit než abychom sami sloužili.

Pokud by tomu tak skutečně bylo, je dobré s tím něco s Boží pomocí udělat. Nejenže se svou neslužebností nepodobáme prvním jáhnům, „služebníkům“, ale především se nepodobáme samotnému Kristu, který «nepřišel, aby si nechal sloužit, ale aby sloužil».

Víra a vanutí Ducha svatého by nás jako křesťany přeci měly vést k lásce a ta se projevuje právě ochotou sloužit. Jen kdo slouží, může být plný víry a Ducha svatého, může být plný lásky; kdo opravdu věří a nechá se aspoň trochu vést Duchem svatým, měl by být skutečně ochoten sloužit bratřím a sestrám, jak jen je toho schopen a jak jen je jeho služby potřeba.

Uchopit a pochopit svůj život jako život služebníků („jáhnů“) Božích a lidí znamená aspoň trochu pochopit, o čem víra a křesťanství skutečně jsou...

Příkladem nám ale v dané situaci mohou být i apoštolové: Když vidí, respektive když je okolí upozorní, že již něco nezvládají, že vdovy helénistů (to je řecky mluvících židokřesťanů) «jsou při každodenním podělování zanedbávány», a že by nebylo správné zanedbat prvotní

apoštolské poslání hlásat slovo Boží, dokáží s Boží pomocí najít řešení, dokáží se o svou dobrou práci rozdělit a tato jejich schopnost dokonce vyústí ve svátostné jáhenství. Jistěže se to celé dělo z Božího vnuknutí a bylo jedinečné pro vznik svátostné služby, ale umění rozdělit se o práci, umění delegovat, umění ochoty neudělat jen vše sám a přizvat k dobrému dílu i druhé, je nějak Boží vždy.

Kéž bychom, zvláště je-li nám svěřena třeba nějaká zodpovědnost, nebyli natolik zaujatí svou potřebou vše dělat jen sami, svým mikromanagementem, sami sebou, že bychom se nedokázali o svou práci rozdělit. Kéž bychom uměli k dobrému dílu přizvat i ostatní, své blízké, přátele a spolupracovníky. Právě to totiž může být leckdy projevem skutečné ochoty sloužit, a to velmi výrazným. Kdo se umí o dobrou práci rozdělit v prospěch většího vykonaného dobra, má větší naději, že slouží dobru a ne sobě; kdo to (vůbec) neumí, je v nebezpečí že slouží (spíše) svému egu či své vlastní slávě...

A že tato výzva je zaměřena k workholikům a nikoli k vypočítavým lenochům a příživníkům, je nabíledni.

Evangelijní svědectví před námi rozevívá událost, ke které ještě došlo mezi zázračným, rozmnožením chleba a ryb a nasycením tisíců, o kterém jsme četli včera, a začátkem řeči o chlebu života, již budeme naslouchat příští týden. Pán Ježíš přichází zázračně k apoštolům plavícím se pozdě večer na loďce na druhý břeh Genezaretského jezera, dává se jim poznat, utiňuje bouři a nechává loďku bezpečně dorazit k cíli.

Celá událost – krom toho, že je svědectvím něčeho, co apoštolové zažili – má veliký a krásný potenciál duchovního obrazného výkladu: Loďka může představovat naše lidství, hladina Genezaretského jezera svět zmítaný vši možnou bouří, břeh věčnost. Necháme-li Krista opravdu vstoupit do svého života, máme naději, že se leccos v životě a světě kolem nás uklidní, v každém případě, že dojdeme k Bohu, k cíli své životní pouti. A i kdybychom (na začátku) vyrazili bez Ježíše, on je natolik dobrý, že se za námi sám vydá; jen ho neminout, jen ho z loďky svého života (již) nevyhnat či nevyklopit...